

Krajský úřad Ústeckého kraje

Odbor životního prostředí a zemědělství
Oddělení životního prostředí

INTERNÍ SDĚLENÍ

Pro: oddělení zemědělství – úsek státní správy lesů

Spisová značka: KUUK/053898/2021/ZPZ/LP-260

Číslo jednací: KUUK/57338/2021

Vyřizuje/linka: pumprova.h@kr-ustecky.cz/124

Datum: 30. 4. 2021

Lesní hospodářský plán pro LHC Telnice (kód 403 001) s platností 2021 –2030 závazné stanovisko orgánu ochrany přírody

ZÁVAZNÉ STANOVISKO

Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, jako orgán státní správy ochrany přírody a krajiny, příslušný dle ustanovení § 77a odst. 4 písm. a) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“), vydává v souladu s § 4 odst. 3 zákona a za použití § 4 odst. 4 zákona

nesouhlasné závazné stanovisko

k lesnímu hospodářskému plánu na období 1. 1. 2021 – 31. 12. 2030 (dále jen LHP) pro lesní hospodářský celek (dále jen LHC) „Telnice“, kód LHC 403 001, o celkové rozloze 5928,37 ha, z toho 5783,81 ha porostní půdy, umístěný na 51 katastrálních územích v obcích Ústí nad Labem, Bystřany, Dubí, Chabařovice, Chlumec, Chuderov, Krupka, Petrovice, Košťany, Libouchec, Velké Chvojno, Modlany, Novosedlice, Proboštov, Teplice, Přestanov, Telnice, Tisá, který pro vlastníka Českou republiku - **Lesy České republiky, s.p.** se sídlem Přemyslova 1106, 500 08 Hradec Králové 8, zpracovala v únoru 2021 společnost EKOLES - PROJEKT s.r.o.

ODŮVODNĚNÍ

O vydání závazného stanoviska k lesnímu hospodářskému plánu pro lesní hospodářský celek 403 300 „Telnice“ požádal orgán státní správy lesů - Krajský úřad Ústeckého kraje, oddělení zemědělství, interním sdělením ze dne 2. 3. 2021. K žádosti byla přiložena textová část lesního hospodářského plánu s hospodářskou knihou a plochovou tabulkou a porostní mapa 1 : 10 000.

Lesní hospodářský celek se rozkládá převážně v přírodní lesní oblasti 1 – Krušné hory, podoblasti 1c – Východní Krušnohoří, kde zahrnuje náhorní polohy od Cínovce k obci Petrovice a navazující krušnohorský svah ve dvou oddělených částech v úseku mezi Dubím a Krupkou v okrese Teplice a mezi Chlumcem a Tisou v okrese Ústí nad Labem. Menšími oddělenými částmi zasahuje do přírodní lesní oblasti 2 – Podkrušnohorské pánve, podoblasti Mostecká a Žatecká pánve, severovýchodně od Ústí nad Labem pak do přírodní lesní oblasti 5 - České středohoří, podoblast 5a – Milešovské středohoří a 5b – Ústecké středohoří. Nadmořská výška se pohybuje mezi 190 (Chabařovice) a 880 (Cínovec) m n.m.

Zhruba tři čtvrtiny výměry porostní půdy spadají do 3. – 6. lvs, z trofických řad převažuje kyselá a živná řada (48,39% resp. 37, 19% celkové výměry), z cílových hospodářských souborů CHS 53 (27,09%), 43 (26,22%), a 41 (14,88%). Těžební předpis předchozího LHP 2011 – 2020 byl splněn z 82 % (celkem 124 157, 24 tis. m³, z 31,64% šlo o těžbu nahodilou), v zalesnění zcela dominoval smrk (240 ha) a buk (122,7 ha). Podíl přirozené obnovy byl 7,45%. Na věkové struktuře lesa se výrazně nadnormálním zastoupením 4. věkového stupně projevuje jeho

historie spojená s imisní kalamitou. Podíl listnatých dřevin činí 62,6% (z toho BK 20,9%, BR 19,9%) a jehličnatých 37,4% (z toho SM 22%, MD 10,1%).

Pro období 2021 – 2030 navrhuje LHP zalesňovací povinnost ve výši 411,14 ha, z toho z budoucí umístěné těžby na 374,3 ha. Podíl listnatých dřevin při zalesnění má činit 43,6% (BK 35,3%) a jehličnatých 56,4% (SM 52,8%).

Hospodářské cíle vlastníka vycházejí ze strategických a dlouhodobých hospodářských cílů státního podniku Lesy České republiky, mezi něž patří zajištění stability lesa a lesního hospodářství včetně plnění ekosystémových a jiných mimoprodukčních funkcí lesů a podpory jejich biodiverzity. Prostředkem má být podpora přirozené obnovy, diferenciací hospodaření a ústup od jeho monokulturní orientace, uplatňování maloplošných a podrovných prostředků obnovy atd. Hospodářské cíle v LHC se týkají především přeměn PND, podpory MZD a pestrých porostních směsí, redukce spárkaté zvěře, cílem je i citlivá obnova přestárálých bukových porostů na krušnohorském svahu a respektování předmětů ochrany v zájmových územích ochrany přírody. V bukových porostech má být upřednostňováno podrovné hospodaření se zachováním bukového porostního typu a s možným vnosem SM a JD umělou obnovou a s obnovní dobou 40 let.

Geograficky nepůvodní dřeviny nemají být podle návrhu LHP vysazovány v první výsadbě ve zvláště chráněných územích, evropsky významných lokalitách a prvcích ÚSES. V ostatních případech je možné šíření DG a MD v rozsahu 95 resp. 110 ha.

Celková maximální výše těžeb je pro období nového LHP stanovena na 178 tis. m³, z toho objem těžby mýtní má činit 142 tis. m³, z toho umístěná 82 248 m³. Podle textové části by v LHP měla být nad rámec platné právní úpravy respektována zásada induktivního umístění plánované mýtní těžby v evropsky významné lokalitě, ptačí oblasti a evidovaných lokalitách ZCHD. Minimální plošný rozsah výchovných zásahů v porostech do 40 let věku by stanoven na 632,10 ha. Minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin je stanoven pro všechny porostní skupiny nad 80 let a porostní skupiny mladší s plánovanou nebo připuštěnou obnovou zpravidla ve výši odpovídající příslušnému HS podle vyhl. č. 83/1996 Sb. nebo vyšší.

Právně chráněné zájmy ochrany přírody v LHC 403 001 „Telnice“:

1. Územní systém ekologické stability

LHC je v překryvu s větším počtem regionálních i lokálních biocenter, které v něm zaujímají plochu 1862,19 ha (31,33% celkové výměry LHC). Informace o příslušnosti porostní skupiny k prvku ÚSES je uvedena v hospodářské knize formou poznámky. V biocentrech nejsou k zalesňování navrhovány geograficky nepůvodní druhy dřevin při první výsadbě (tato formulace neodpovídá zřejmě požadavku na nepoužívání GND v prvcích ÚSES, vyslovenému v předběžné informaci k LHP).

2. Evropsky významné lokality

LHC se nachází z podstatné části v evropsky významné lokalitě CZ0424127 Východní Krušnohoří, vymezené nař. vl. č. 318/2013 Sb. především k ochraně přirozených bučin as. *Luzulo – Fagetum* a *Violo reichenbachianae - Fagetum* a s nimi asociovaných suťových lesů; tyto přírodě blízké lesy reprezentují v souhrnu evropská stanoviště 9110, 9130 a 9180, která jsou předmětem její ochrany. Do LHC zasahuje evropsky významná lokalita na 68 % jeho plochy (4043,16 ha), a to i svými nejzachovalejšími částmi, reprezentovanými regionálními biocentry 1515 Telnická údolí, 1344 Ždírnické údolí, 1697 Supí hora, 1696 Kyšperk, 1695 Modlanský potok a 1345 Židovský vrch.

Právě překryv LHC s evropsky významnou lokalitou Východní Krušnohoří je proto pro hodnocení souladu lesního hospodářského plánu s právně chráněnými zájmy ochrany přírody zásadní okolností. Do evropsky významné lokality spadají kompletně oddělení 605 – 607, 614, 616, 619, 625, 627 – 634, 636, 642, 702, 706, 714 – 718, 720 – 722, 725 – 734,

736 – 743, 765, 783, 784, dílce 608 A, 608 C, 611 A, 611 B, 611 D – 611 F, 612 A, 613 A, 613 B, 617 D, 618 D, 620 E, 621 D, 621 F, 623 F, 624 C, 624 D, 626 A, 626 B, 626 D, 626 E, 635 B – F, 637 A, 638 A, 638 C, 639 B, 639 C, 640 A, 640 B, 641 B, 641 D, 641 E, 643 A, 644 A, 644 C, 644 E, 703 A, 703 B, 703 E, 703 F, 704 B – D, 705 C – F, 707 B, 707 C, 708 B- E, 710 C, 710 D, 711 A, 711 D, 711 E, 712 A, 712 C, 712 D, 713 C, 713 E, 713 F, 719 A, 723 B, 723 C, 735 A – C, 766 B, 766 C, 767 A, 767 C – E, 768 A – D, 769 B, 769 D – F, 770 A, 770 B, 770 D, 771 B – F, 772 A – C, 773 B, 774 C, 774 D, 775 D, 775 F, 776 C, 777 C, 779 C – F, 780 A – C, 782 A – F a části dílců 611 C, 612 B, 613 C, 618 B, 618 E, 618 F, 620 D, 621 B, 621 E, 623 B, 623 C, 624 A, 624 B, 624 E, 626 C, 635 A, 637 B, 638 E, 638 F, 639 E, 640 C, 640 D, 641 F, 643 B, 643 C, 644 B, 644 D, 703 C, 703 D, 703 G, 704 A, 704 E, 705 G, 707 A, 708 A, 710 A, 710 B, 711 B, 711 C, 712 B, 713 A, 713 D, 724 B, 735 D, 779 B, 779 G, 780 D, 758 E, 762 D, 766 D, 767 B, 768 D, 769 A, 769 C, 770 C, 771 A, 772 D, 772 E, 773 C, 774 A, 774 B, 775 A – C, 775 E, 776 A, 776 D, 777 B, 778 A – D. Pro zachování integrity evropsky významné lokality a udržení či dosažení dobrého stavu jejích předmětů ochrany (v daném případě zejména uvedených typů evropských přírodních stanovišť) je nutné zachovat v této části LHC trvale porosty nejstarších věkových tříd a přírodní druhové skladby a s dostatečnou zásobou mrtvého dřeva a rozpadového růstového stadia lesa, které mají největší význam pro biodiverzitu a pro zastoupení ohrožených druhů organismů a jsou tak nepostradatelné pro udržení rozsahu a celistvosti evropských stanovišť, k jejichž ochraně byla EVL vyhlášena. S tímto cílem je však v rozporu jak plánovaný objem obnovních těžeb v nejstarších bučinách uvnitř EVL - induktivně je těžba umístěna konkrétně v bukových porostech 625 A 17 (100% porostní zásoby v buku), 621 D 16 (50%), 623 F 17/2 (100%), 625 B 16 (100%), 625 D 12 (65%), 625 D 14 (41%), 626 B 14 (100%), 627 A 13 (100%), 627 B 17 (58%), 627 C 13 (100%), 634 A 16/2b (46%), 642 A 17 (100%), 644 A 17 (56%), 644 E 13 (72%), 704 B 13 (43%), 704 D 14 (78%), 705 E 17/2b (82%), 705 E 17a (82%), 705 E 17b (100%), 705 F 11 (31%), 706 A 14 (100%), 706 B 16 (52%), 706 C 16 (86%), 708 B 12/4 (100%), 713 F 14 (100%), 714 A 17 (100%), 714 B 16 (100%), 715 A 15a (39%), 718 A 17 (42%), 722 A 17 (63%), 726 A 12 (58%), 728 A 14 (50%), 728 D 17 (100%), 730 A 14/1b (62%), 730 B 15 (65%), 730 B 15a (100%), 730 C 12 (36%), 730 C 14 (53%), 730 C 14a (38%), 731 A 17 (100%), 731 B 17 (100%), 732 A 16 (100%), 733 B 15 (100%), 733 C 15 (100%), 733 D 15 (45%), 733 E 13 (49%), 735 A 14 (100%), 735 C 14 (100%), 735 C 14a (86%), 736 A 15 (100%), 736 A 17 (100%), 736 B 14 (100%), 737 B 16 (60%), 737 B 17 (89%), 739 B 17 (100%), 765 B 17/4/2 (53%), 765 C 13 (37%), 765 D 17 (100%), 765 E 12 (35%), 765 F 11 (64%), 765 F 17 (50%), 767 D 13 (79%), 768 B 17 (92%), 768 C 13 (49%), 768 C 17 (83%), 768 D 13 (39%), 768 D 17 (43%), 769 B 13 (45%), 774 D 16 (100%), 775 F 13 (100%), tak i rámcové zásady hospodaření, připouštějící v bukových porostech umělou obnovu i nežádoucí odchylky druhové skladby od přirozeného stavu způsobené vnášením smrku (které je ostatně podle hospodářské knihy u většiny shora uvedených obnovovaných porostů pravidlem, a to i ve 3. lvs). To se týká i obnovy některých listnatých porostů bez dominance buku: kupříkladu porostní skupina 740 A 14 ve složení JS 60 KL 40 má být nahrazena nově založeným porostem skladby SM 55 JS 45 nebo zmlazující dubový porost 740 B 14 (DBZ 70 MD 30) porostem ve složení SM 60 BK 40; obdobně má být smrk vnášen do porostů s dosavadní převahou dubu zimního v oddělení 741, 643 atd.

Orgán ochrany přírody musel proto konstatovat, že směrné ukazatele předloženého LHP - konkrétně plánovaný objem obnovních těžeb umístěných v porostech s klíčovým významem pro předmět ochrany EVL v kombinaci s plánovaným způsobem a formou obnovy těchto porostů - mohou v rozporu s § 45c odst. 2 zák. č. 114/1992 Sb. ohrozit celistvost a uchování či dosažení příznivého stavu předmětů ochrany evropsky významné lokality Východní Krušnohoří, protože by v této její části nutně vedly během jednoho desetiletí k zásadní změně v zastoupení listnatých porostů nejstarších věkových tříd, a tudíž i k zásadní redukci nejohroženějších a pro biodiverzitu nejvýznamnějších přírodních stanovišť vázaných na rozpadová růstová stadia přírodě blízkého lesa.

3. Ptačí oblast

Překryv LHC s ptačí oblastí CZ0421005 Východní Krušné hory zahrnuje na výměře 1917,04 ha ha celkem 32,23% jeho rozlohy a omezuje se převážně na jeho nejvyšší polohy v bývalé imisní oblasti v prostoru mezi Cínoveckým hřbetem a Lysou horou u Fojtovic a Jeleního vrchu jižně od Krásného Lesa. Ptačí oblast Východní Krušné hory byla vymezena nařízením vl. č. 28/2005 Sb. k ochraně krušnohorské populace tetřívka obecného a zaujímá náhorní plošinu východní části Krušných hor, kde do značné míry kopíruje bývalou imisní oblast s porosty náhradních dřevin a s výskytem rašelinných půd. Do ptačí oblasti spadají kompletně nebo zčásti oddělení 601 – 619, 622, 629, 701– 706, 708, 718, 720, 722, 724, 729, 731, 755 – 759, 762 – 769, 771, 776, 777.

Vzhledem k dlouhodobému nepříznivému stavu předmětu ochrany ptačí oblasti jsou v posledních letech hledány možnosti zavedení managementových opatření, která by mohla dosavadní nepříznivý vývoj zvrátit. Zcela zásadní vliv je přitom všeobecně připisován právě vývoji lesa v bývalé imisní oblasti, který je objektivně spojen se zužováním životního prostoru tetřívka obecného (vedle dalších vlivů, jako je expanze některých predátorů a černé zvěře, vzestup turistických aktivit nebo výstavba větrných elektráren). Podle poslední studie Opatření na podporu populace tetřívka obecného v Krušných horách (Volf a kol. 2019) zasahuje LHC zejména do tetřívčích center Cínovecký hřbet a Nakléřov – Tisá, situovaných z velké části na lesní půdě. Konflikt předmětu ochrany PO s hospodařením v lese se týká především tetřívčího centra Cínovecký hřbet, kde je zcela rozhodujícím důvodem jeho ústupu aktuální vývoj lesa na odvodněných plochách v bývalé imisní oblasti. Proto pouze v TC Cínovecký hřbet jsou navržena podpurná opatření v lesních porostech spočívající v odlesnění odstraněním jehličnanů s ponecháním břízy a jeřábu; studií navržená opatření CH2 – CH7 jsou situována do porostních skupin 604 B 4b, 604 B 4c, 604 A 4a/1, 608 B 5/1, 608 B 4b na celkové výměře 9,28 ha. Návrh LHP na uvedených plochách nepředpokládá žádná pěstební opatření; neobsahuje však zároveň žádnou informaci o navrhovaných opatřeních v ptačí oblasti, jak bylo úřadem požadováno v předběžné informaci k návrhu LHP.

4. Zvláště chráněná území

Uvnitř LHC jsou aktuálně vymezena čtyři maloplošná zvláště chráněná území, konkrétně přírodní rezervace Špičák u Krásného lesa a Černá louka a přírodní památky Cínovecký hřbet a Pod Lysou horou o celkové výměře 73,7 ha (oddělení 752, 753, 703, 605, 606, 611 a 614). Návrh LHP nepředpokládá v obou chráněných územích žádné pěstební zásahy a není proto v konfliktu s jejich ochrannými podmínkami ani s plány péče. Oproti požadavku vyslovenému v předběžné informaci v hospodářské knize v některých případech chybí údaj o příslušnosti porostní skupiny k chráněnému území.

5. Lokality zvláště chráněných druhů mimo chráněná území

Lesní hospodářský plán obsahuje kompletní informaci o evidovaném trvalém výskytu zvláště chráněných druhů s polohovým určením na úrovni dílce. Z nich jsou důležité především údaje o druzích chráněných v kategorii silně a kriticky ohrožené, jejichž stanoviště mohou být zničena nebo poškozena při hospodářské činnosti v lese. Ta proto podléhá povolení výjimek ze zákazů u zvláště chráněných druhů podle § 56 ZOPK. V daném případě jde zejména o druhy otevřených pramenišť a přechodových rašelinišť v 7. lvs - prstnatec plamatý (*Dactylorhiza maculata* agg., určován často jako p. Fuchsův), rosnatku okrouhlostou (*Drosera rotundifolia*), vítod douškolistý (*Polygala serpyllifolia*), všivec mokřadní (*Pedicularis sylvatica*), tučnici obecnou (*Pinguicula vulgaris*) – dílce 605 D, 606 B, 612 A, 614 A, 614 B, 616 B, 616 E, 704 D, druh okrajů lesů a lučních enkláv v 6. - 7. lvs - lilii cibulkonosnou (*Lilium bulbiferum*), dílce 602 A, 704 B, 708 A; výjimečný je pak regionálně zcela ojedinělý výskyt okrotice dlouholisté (*Cephalanthera longifolia*) na

přirozeném lesním stanovišti v dílci 740 B. Lokality jsou při plánování pěstebních opatření respektovány, výskyt chráněných druhů je uveden poznámkou v hospodářské knize a v místech jejich výskytu je těžba plánována induktivně.

6. Rozšiřování geograficky nepůvodních dřevin

Podle návrhu LHP mají být GND využívány pro jednotlivé cílové hospodářské soubory podle závazného stanoviska MŽP vydaného k oblastním plánům rozvoje lesa, ovšem pouze mimo evropsky významné lokality, zvláště chráněná území a součásti ÚSES, kde nebudou vysazovány „v první výsadbě“, zřejmě se tedy připouští jejich vysazování při vylepšení kultur nebo při výsadbě z obnovy, pokud byly součástí obnovovaného porostu, prakticky se tato možnost týká víceméně pouze modřínu opadavého.

Vnášení geograficky nepůvodních dřevin do porostů v evropsky významné lokalitě Východní Krušnohoří není žádoucí. Podle platné právní úpravy se závazným stanoviskem k LHP nahrazuje samostatné povolení k záměrnému rozšíření geograficky nepůvodního druhu podle § 5 odst. 4 ZOPK při hospodaření v lese. Protože výsadba geograficky nepůvodního druhu hospodářské dřeviny na území evropsky významné lokality určené k ochraně přírodních lesních stanovišť by byla v rozporu s jejím účelem, orgán ochrany přírody musel i z tohoto důvodu vydat k návrhu LHP nesouhlasné závazné stanovisko.

Závěr:

Orgán ochrany přírody vyhodnotil vliv navrženého lesního hospodářského plánu pro lesní hospodářský celek 403 001 „Telnice“ v období 2021 – 2030 v rozsahu jeho závazných i směrných ukazatelů na právně chráněné zájmy ochrany přírody podle shora uvedeného výčtu, včetně jeho důsledků pro evropsky významné lokality a ptačí oblasti. **Dospěl přitom k závěru, že předložený lesní hospodářský plán může mít významný negativní vliv na příznivý stav předmětu ochrany evropsky významné lokality Východní Krušnohoří, protože jeho závazné i směrné ukazatele (konkrétně celková maximální výše těžeb na území evropsky významné lokality odvozená z ukazatele těžební procento, množství, objem a způsob obnovních těžeb umístěných v porostech začleněných do evropsky významné lokality a případná výsadba geograficky nepůvodních dřevin v evropsky významné lokalitě při obnově porostů s jejich podílem) by mohly ohrozit udržení nebo dosažení příznivého stavu evropských stanovišť 9110, 9130 a 9180, které jsou předmětem její ochrany, ohrozit udržení její biologické rozmanitosti a narušit její celistvost.** Navrhovaný postup obnovy by totiž vedl v dané části evropsky významné lokality k rychlé redukci dochovaného nadnormálního podílu přírodě blízkých listnatých porostů nejvyšších věkových tříd s významným zastoupením rozpadového růstového stádia, který je specifickým rysem východního Krušnohoří, byl hlavním důvodem pro vyhlášení evropsky významné lokality a je rovněž nezbytnou podmínkou udržení příznivého stavu jejího předmětu ochrany a vysoké úrovně její biologické rozmanitosti. Proto orgán ochrany přírody vydal v souladu s § 4 odst. 4 ZOPK k návrhu lesního hospodářského plánu nesouhlasné stanovisko.

Orgán ochrany přírody nezjistil negativní dopady lesního hospodářského plánu na zvláště chráněná území, předmět ochrany ptačí oblasti ani zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů. Nebyly nicméně dodrženy některé jeho požadavky na zapracování údajů o těchto zájmech, vyjádřené ve vyžádané předběžné informaci.

V případě přepracování níže uvedených parametrů lesního hospodářského plánu může být vydáno nové závazné stanovisko. Souhlasné závazné stanovisko může být vydáno zejména při splnění těchto podmínek:

- navržená rychlost a navržený způsob obnovy lesa nebude ohrožovat dochované zastoupení listnatých porostů nejvyšších věkových tříd v příslušné části evropsky významné lokality a umožní naopak jeho budoucí zvyšování,

- v evropsky významné lokalitě nebudou vysazovány geograficky nepůvodní dřeviny,
- v evropsky významné lokalitě nebude při obnově porostů s převahou cílových listnatých dřevin vysazován smrk ztepilý a v ostatních případech bude vysazován nanejvýš v zastoupení odpovídajícím dolní hranici rozmezí jeho přirozeného podílu,
- v evropsky významné lokalitě bude veškerá obnovní těžba v lesním hospodářském plánu umístěna do porostů,
- v textové části i v hospodářské knize budou pro příslušné porosty uvedeny informace o evidovaných trvalých výskytech druhů zvláště chráněných v kategoriích kriticky a silně ohrožené, o začlenění porostů do zvláště chráněných území, biocenter ÚSES, evropsky významných lokalit, ptačích oblastí a o závazku konzultovat podrobnosti provedení plánované úmyslné těžby mýtní předem s orgánem ochrany přírody,
- v LHP budou vyjádřeny zásady pro management mrtvého dřeva v porostech v evropsky významné lokalitě.

POUČENÍ

Toto stanovisko není samostatným správním rozhodnutím a nezakládá žádná práva ani povinnosti. Jeho obsah je závazný pro opatření orgánu státní správy lesů, kterým se schvaluje lesní hospodářský plán. Jeho obsah lze napadnout podáním námitek proti opatření orgánu státní správy lesů ve věci schválení lesního hospodářského plánu.

RNDr. Tomáš Burian
vedoucí oddělení